

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatæ Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XIV. An Reprehensio Corozaitarum stare possit cum Prædeterminatione
physica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTROVERSIA XIV. REPREHENSIO COROZAITARVM.

An stare possit cum prædeterminatione physica.

60. EX eo, quod Christus Dominus Matth. 11. v. 21. exprobraverit civitatibus, in quibus, ut Evangelista inquit, factæ sunt plurimæ Virtutes ejus, quia non egissent pœnitentiam: *Va tibi Corozain, va tibi Bethsaida: quia si in Tyro & Sidone factæ essent Virtutes, quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio, & cinere pœnitentiam egissent:* P. Christ. Haunoldus lib. 1. n. 284. contra prædeterminationem physicam cum alijs DD. hoc collegit argumentum. [Si daretur decretum prædeterminandi v.g. Tyrios & Sidonios ad pœnitentiam conditionatè, si talia signa viderent, quæ facta sunt apud Corozaitas, redderetur ridicula reprehensio, & exprobratio facta Corozaitis à Christo Domino, quod non agant pœnitentiam qualem egissent Tyrij & Sidonij, si apud illos fuissent eadem miracula patrata. Respondere quippe potuissent optimo jure. Quid nobis exprobras Tyrios & Sidonios? quid mirum, si illi pœnitentiam egissent, visis tuis miraculis: cum ab æterno decreveris illos tunc physice prædeterminare ad agendam pœnitentiam, decreto inimpedibili: si nos pares illis prædeterminando fecisses, utique pœnitentiam ageremus. Non erat in nostra potestate facere, ut nos prædeterminares &c]

61. Istum discursum putavit quidem Adversarius per retorisionem in P. Haunoldi principia eludi posse, eò quod juxta illa Corozaitæ Christo respondere potuissent: immeritò nobis exprobras Tyrios; nam si etiam nos poneres in illis occasionibus, ac circumstantijs, in quibus per scientiam Mediam prævidisti nos esse credituros, utique pœnitentiam ageremus. Verùm telum in vulnere Adversarij lassatum sine viribus in Autorem retorquetur: nam etiamsi in Corozaitarum potestate, his suppositis circumstantijs & occasionibus, permittatur non fuisse, ut haberent alia auxilia gratuita, in quibus per scientiam mediam prævisi fuissent credituri, atq; pœnitentiam acturi; tamen in illorum potestate fuerat, ut cum his auxilijs conjungere potuissent fidem in Christum, ac pœnitentiam, & ut Deus per scientiam mediam eorum fidem & pœnitentiam ab æterno prævidisset. Unde jure merito de neglectu collatæ potestatis, & de infidelitate ac impœnitentia à Christo reprehensi sunt. At si præter illa auxilia, quæ Corozaitæ defacto acceperunt, adhuc necessaria ipsis fuit physica prædeterminatio ad fidem, & ad pœnitentiam, & si, eam prædeterminationem habere, non fuit in illorum potestate, tunc hoc ipso non habuerunt,

nec in potestate illorum fuit habere potentiam proximam, & completam pœnitentiæ fidem, ac pœnitentiam, sine hac potentia autem proxima & completa, etiamsi habuerint remotam & incompletam, nempe liberum arbitrium cum auxilijs, destitutis necessariâ sibi prædeterminatione; tam parùm fuerunt reprehensibiles, quàm is, qui haberet quidem potentiam remotam ambulandi, sed per solutionem pedum à vinculis nondum proximè expeditam ac completam. Itaque Adversario non licet sic argumentari, quemadmodum P. Haunoldo.

62. Præterea alia adhuc est disparitas inter argumentum P. Haunoldi & retorisionem Adversarij, fundata in expressâ Autoritate S. Thomæ, ab ipso Adversario contra se incautè relati. Nam secundum principia P. Haunoldi fuit in potestate Corozaitarum, ne seiplos impedirent à talibus auxilijs & gratijs, dependenter à quibus fidem & pœnitentiam præstaturi, à Deo conditionatè prævisi fuissent: ut proinde verissimè dixerit Angel. Doctor 3. cont. Gent. cap. 159. ab Adv. adductus, & ita loquens. [Considerandum est, quod licet aliquis per motum liberi arbitrij Divinam gratiam nec promereri nec advocare possit, potest tamen seipsum impedire, ne eam recipiat; & cum hoc NB. sit in potestate liberi arbitrij, non immeritò imputatur ei, qui impedimentum præstat gratiæ receptioni.] At in Adversarij sententia secundum quam Corozaitæ ad ipsum impedimentum fuerunt prædeterminati, ita ut suam prædeterminationem non potuissent impedire (nisi Adversarius rursum confugiat ad aliud antè impeditum, de quo redibit quæstio, utrum etiam illud præsupponat aliud impedimentum, & sic abibitur in infinitum) & secundum quam cum prædeterminatione inimpedibili neque potuissent conjungere omissionem impediti, non fuit in potestate liberi arbitrij Corozaitarum, ne impedimentum præstarent gratiæ receptioni. Igitur Adversarius per suam prædeterminationem assertam contradicit S. Doctori, & frustra apud ipsum quærit solutionem argumenti propositi.

63. Unde denique aliam solutionem attentat, dicendo, quod quia prædeterminatio est in potestate creaturæ terminativè, nec se habet per modum virtutis in actu primo, reprehensio Corozaitarum non fuerit ridicula. Verùm, quia supposita necessitate ac indigentia prædeterminationis ad fidem & pœnitentiam, hoc ipso, quod prædeterminatio non fuerit formaliter & immediatè in potestate Corozaitarum, neque terminus, nempe fides & pœnitentia fuit in illorum proxima & completa potestate. Deinde contr. 12. jam ostendi, Adversarium malè confundere Virtutem in actu primo cum ipso actu primo completo, ad cuius completionem non spectat sola Virtus agendi, sed quicquid etiâ pro priori natura requiritur, ut ipsa virtus exeat in actum secundum, quod

nisi à virtute liberi arbitrij creati sit impedibile, vel nisi sit indifferens ad utramque partem contradictionis, vel contrarietatis actus secundi, sed si *simul* sit inimpedibile, & inconjunctibile cum omissione actus secundi, hoc ipso tollit libertatem proximam & reprehensibilitatem agentis.

CONTROVERSIA XV. CALVINISMI DEPVLSIO.

*An hæc pro Prædeterminatione
Physica sit sufficienter præ-
stita ab Adver-
sario.*

64. CUM Adversarius non ausus fuerit dicere, Franciscum Pennam Episcopum Opusculo contra dogma Calvini pag. 62. & 63. anno 1551. incautè scripisse, dixit, P. Hauldum lib. 1. n. 284. incautè retulisse hæc illius Episcopi verba. [Negamus, duntaxat Deum omnia prævidere, quòd ita ut fieret decrevit, ut temerè asserit Calvinus: alioquin totalis quædam in rebus omnibus invehetur necessitas. Et pag. sequent. Inde autem potissimum hic manasse error videtur, quòd falsum axioma sibi constituerit Calvinus, ut omnia fieri necessariò, contingenter nihil fieri confirmaret, Deum scilicet non aliâ ratione, quæ futura sunt prævidisse, nisi quia ut ita fieret, decrevit.] Quæro, an hoc sit agere incautè, si quis referat verba, quibus à Catholico Episcopo impugnatur decretum à Calvino pro præscientia & prævisione omnium etiam conditionatè futurorum, salvandâ perperam assertum, petâtque per modum obijcientis disparitatem decreti juxta Adversarium *inimpedibile*, omnem actum liberi arbitrij creati *infrustrabiliter prædeterminantis*? quale decretum *inimpedibile* non asseruit S. Thomas 3. Contra Gent cap 56. dicens: *Deus voluntates nostras, sicut & alios suos effectus cognoscit per hoc, quòd est nobis causa volendi.* & 1. p. q. 14. a. 9. ad 3. *Dei scientia est causa rerum voluntate adjuncta.* Per hæc enim verba tantum denotatur decretum decernens auxilium seu motionem, cui juxta Trid. sess. 6. Can. 4. possit resisti, quòd decretum tamen sit essentialiter reflexum in scientiam mediam, sub conditione ponendi auxilij asserentem, quòd si daretur tale auxilium, liberum arbitrium ei non resisteret, unde decretum decernens absolute dationem auxilij, est Deo ratio videndi actum absolute futurum; qui si non fuisset futurus, Deus neque habuisset talem scientiam mediam, sed aliam, & aliud etiam decretum, decernens idem

auxilium, & absolute representans oppositum actum, à scientia media conditionatè representatum quæ omnia fusiùs declarata sunt contr. 11. Decretum prædeterminans autem ante omnem prævisionem actus à libero arbitrio creato eligendi, prædeterminat inimpedibiliter & ipsum actum secundum, & qualitate essentialiter ac infallibiliter reductivam arbitrij creati in determinatum actum secundum; ita ut eo decreto & eâ qualitate pro priori naturæ non possit arbitrium creatum nondum completè & proximè possit seipsum determinare ad talem actum, ipsa autem positis, & inimpedibilibus, nequeat consistere alius actus secundus. Petitur ergo ab Adversario, quale aliud decretum Episcopus tenna impugnaverit, ex quo totali quædam in rebus omnibus invehetur necessitas. Et quòd sit axioma falsum.

65. Dicit primò, Decretum prædeterminans non se tenere ex parte actus primi. Sed contra. Hic non quæritur ex qua parte se teneat decretum, sed quomodo differat. Deinde jam suprà ostendi, quòd se teneat ex parte actus primi: & præterea quòd sufficiat, si pro priori naturæ *inimpedibiliter* præsupponatur ad actum secundum. 66. Dicit secundò, se contra Calvinum asserere Decretum asserere, quòd posita prædeterminatione ad unum maneat adhuc potentia proxima ad oppositum, consistens in sensu composito cum ipsa prædeterminatione, & quòd voluntas non solum coöperetur Deo prædeterminanti, sed liberè coöperetur. Sed iterum non assignat Adversarius discrimen ex parte decreti, eo autem non assignato infertur primum ut consequens, quòd ex decreto prædeterminante, eodem modo sequatur, non manere potentiam proximam ad oppositum, simul consistentem, (remotam autem, simul consistentem, neque Calvinus negat, utpote quæ est ipsa invariabilis essentia liberi arbitrij; multò minùs negat excitationem, sed vimiam infrufragilitatem ei tribuit) & quòd voluntas quidem coöperetur Deo, sed non coöperetur liberè, ut per tres controversias præcedentes confirmavi. Unde quia ab Adversario non assignatur aliqua oppositio vel diversitas ex parte actus primi, vel eorum, quæ juxta ipsum & juxta Calvinum pro priori naturæ præsupponuntur ad actum secundum, ex quorum indifferentiâ, vel impedibilitate dependet libertas indifferentiæ, & impedibilitas actus secundi; & quia tamen ex concessio hoc antecedenti, quòd Deus per decretum *inimpedibile* pro priori naturæ *inimpedibiliter* prædeterminet voluntatem creatam, tollatque eam vagam indifferentiâ, Adversarius negat loquî, quòd propterea tollatur libertas indifferentiæ, Calvinus autem concedit tolli, ideo opponit quidem è diametro in doctrina Calvinio, tamen negando consequens, utpote hæreticum; obijcit tamen ipsi, cum malè negare consequentiam; quia ex concessio eodem antecedenti